

28e Jaarvergadering International Waterfowl Research Bureau

De jaarlijkse bestuursvergadering van het *International Waterfowl Research Bureau* (IWRB) werd van 24 tot 29 mei 1982 in Edmonton (Alberta), Canada gehouden. Hieraan was een symposium verbonden over broedbiologie van watervogels en beheer van broedgebieden. Dit laatste werd in het veld getoond door middel van excursies. Behalve Noord-Amerika speelde ook Zuid-Amerika een belangrijke rol in de beraadslagingen. Het was verheugend dat vrijwel alle Zuidamerikaanse en enkele Middenamerikaanse staten vertegenwoordigd waren. Er waren ruim 100 deelnemers uit 30 landen. Verder waren diverse internationale organisaties vertegenwoordigd: International Council for Bird Preservation (ICBP), International Council for the Game and Wildlife Conservation (CIC), International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN), United Nations Environmental Program (UNEP) en World Wildlife Fund (WWF). De volgende Nederlanders namen deel aan de besprekingen: A. J. Beintema (RIN) met een voordracht over het beheer van weidevogels; E. Carp (Tour du Valat) als IWRB-adviseur; B. de Jong (Stinasu) als vertegenwoordiger van Suriname; F. Leeuwenberg (Directie Faunabeheer) als coördinator van de Hunting Harvest Research Group; J. Rooth (RIN) als nationaal gedelegeerde bij het IWRB; C. J. Smit (RIN) als coördinator Wader Research Group (Oude Wereld).

Deze bijeenkomst werd mede mogelijk gemaakt door de geweldige financiële steun en gastvrijheid van de *Canadian Wildlife Service* die ook het verslag van het symposium zal uitgeven.

Activiteiten hoofdkwartier in Slimbridge

Mauretanië en Zuid-Afrika zijn onlangs lid geworden, terwijl interesse werd getoond door Bulgarije, India, Irak, Joegoslavië, Jordanië en Nieuw-Zeeland. Het is te hopen dat naar aanleiding van deze vergadering nu ook landen uit Zuid- en Midden-Amerika zullen toetreden.

De staf besteedt veel tijd aan voorbereiding en afwerking van de verschillende vergaderingen en conferenties. De volgende conferenties zijn in voorbereiding:

12-16 oktober 1982 in Münster (BRD) de derde bijeenkomst in de serie *Technical meetings on Western Palearctic migratory bird management*. Deze conferentie wordt georganiseerd in samenwerking met de CIC en het Ministerie van Landbouw van de Bondsrepubliek Duitsland. Het thema is *wetland management* en de bijdragen zullen gebundeld worden tot een *Manual of wetland and waterfowl management*.

6-13 december 1982 in Mauretanië de tweede *Regional meeting on West African wetlands*. Deze bijeenkomst is van groot belang voor het project trekvogels

waarvoor het Wereldnatuurfonds gelden heeft ingezameld ten behoeve van verder onderzoek, bescherming en beheer van Lepelaar en Grutto in West-Afrika.

De proceedings van het symposium *Feeding ecology in waterfowl* (Gwatt, Zwitserland, 1977) zijn in 1981 gepubliceerd door de *Bayerische Ornithologische Gesellschaft*. Een gedeelte van de oplage is door het hoofdkwartier voorzien van verdere informatie over het symposium, de organisatie en de deelnemerslijst. De bijdragen aan het kraanvogelsymposium in 1980 in Sapporo (Japan) zijn met andere verslagen van kraanvogelonderzoek gepubliceerd door de *International Crane Foundation* onder de titel *Crane research around the world*. Het is de bedoeling de verslagen van het symposium over *Colonial breeding waterfowl* (Cartago, Tunesië, 1978) en van de *Second technical meeting on western Palearctic migratory bird management* (Parijs, 1979) dat speciaal aan Smienten en Rotganzen was gewijd, in 1982 te publiceren.

Het hoofdkwartier wordt in de herfst van 1982 tijdelijk versterkt met een assistent-directeur onderzoek, naast de assistent-directeur beschermingszaken (M. Smart) en de honorair-directeur (prof. G. V. T. Matthews). De uitbreiding wordt mogelijk gemaakt door de Bondsregering van de Bondsrepubliek Duitsland, die hiervoor gedurende twee jaar de bioloog Arnd Rüger beschikbaar stelt.

Ramsar Conventie

Tijdens de eerste conferentie van de deelnemende landen aan de Ramsar Conventie in 1980 in Cagliari (Sardinië) is de wens uitgesproken een permanent conventie-secretariaat in te stellen. Naast financieringsproblemen was er ook onduidelijkheid over de taak van IUCN en IWRB in dit secretariaat. In mei 1982 is er een overeenkomst tussen IUCN en IWRB gesloten waarin een duidelijke taakverdeling tot stand is gebracht. Het IWRB zal het wetenschappelijk advieswerk verrichten terwijl de IUCN de uitvoerende taken van de Conventie zal behartigen.

Behalve het stimuleren van landen die nog niet tot de Conventie zijn toegetreden, behoort het tot de taak van het IWRB om te helpen bij het selecteren en beheren van internationaal belangrijke *wetlands* en hiervoor criteria en richtlijnen te ontwikkelen. Ook het samenstellen van schaduwlijsten van internationaal belangrijke water- en moerasgebieden op wereldschaal behoort tot de taak van het IWRB. Dit moet leiden tot uitbreiding van de officiële lijst van Ramsar gebieden. De stimulerende kracht van het IWRB (met slechts een budget van £ 39 000!) blijkt uit het feit dat de regering van Canada tijdens de conferentie bekend maakte bijna 10 miljoen hectare water- en moerasgebieden (dat is 1% van Canada), verdeeld over alle provincies, onder de Ramsar Conventie te brengen. Hiermede is de totale oppervlakte van wetlands die onder deze Conventie is gebracht, meer dan verdubbeld (vgl. tabel 1). Er zijn nu 31 landen tot de Conventie toegetre-

den. Ierland en België hebben de Conventie wel ondertekend maar hebben hun toetreding nog niet bekrachtigd. Spanje wil toetreden en dan zal onder andere de Coto Doñana worden ingebracht.

Latijns-Amerika

Omdat deze IWRB conferentie de eerste in Amerika was en omdat in Latijns-Amerika nog slechts weinig gebieden onder de Ramsar Conventie zijn gebracht (alleen zes gebieden in de Nederlandse Antillen en één in Chili) is geprobeerd om zoveel mogelijk landen uit Latijns-Amerika op deze conferentie vertegenwoordigd te krijgen. Dit bleek een succes te zijn zodat er veel nieuwe en nuttige contacten zijn gelegd, die in de toekomst moeten resulteren in meer en betere bescherming van water- en moerasgebieden en van de vogels die van deze biotopen afhankelijk zijn.

Ter stimulering was in opdracht van het hoofdkwartier door Derek Scott een overzicht samengesteld getiteld: *Wetlands and waterfowl in South America: a continental perspective*. Dit rapport behoeft nog veel aanvulling vanuit de betrokken landen, maar heeft zo'n stimulerende invloed gehad dat door de Latijns-Amerikaanse landen besloten werd om op de jaarvergadering in 1984 met een compleet overzicht te komen.

Het grote belang van Zuid-Amerika werd voor stelt-

lopers benadrukt door Guy Morrison (Canadian Wildlife Service), die een intensief onderzoek verricht in de (sub-)arctische broedgebieden en de Zuid-Amerikaanse overwinteringsgebieden. In samenwerking met Arie Spaans kon het belang van de Surinaamse kust voor *Calidris*-soorten worden aangetoond. Zeventig procent (= 1.3 miljoen vogels) verblijft hier korter of langer. De belangrijkste overwinteringsgebieden van de Kanoet liggen in Argentinië. De Hudson Grutto, die in een beperkt gebied aan de Hudsonbaai broedt, blijkt sinds een recente ontdekking in een klein gebied in Argentinië te overwinteren. Deze tot voor kort zeer zeldzaam geachte soort blijkt hier met 10 000 exemplaren voor te komen!

Intensivering van dit programma zal onder auspiciën van de *Wader Research Group* plaatsvinden. Guy Morrison werd als coördinator voor de Nieuwe Wereld benoemd terwijl Cor Smit met ingang van dit jaar het onderzoek naar het voorkomen van steltlopers in de Oude Wereld zal coördineren.

Ducks Unlimited

Deze particuliere organisatie in Canada en de Verenigde Staten heeft de commerciële basis van vraag en aanbod in haar doelstelling. De Noordamerikaanse jagers vragen om waterwild en vanwege het *limited-bag* systeem (maximaal 5 vogels per dag) is er de meeste belangstelling voor zware vogels als Canadese Gans, Pijlstaart en Wilde Eend. *Ducks Unlimited* zorgt voor aankoop en beheer van broedgebieden, zodat vooral deze soorten zoveel mogelijk jongen produceren. Daartoe worden de volgende beheersmaatregelen toegepast: (a) door aankoop veilig stellen van water- en moerasgebieden; (b) zorgen voor voldoende water in broedgebieden die door omringende cultuurgebieden dreigen droog te vallen; (c) inundatie van potentieel waardevolle gebieden; (d) nestvoorzieningen, vooral ten behoeve van Canadese Ganzen in de vorm van kunstmatige eilandjes (vaak strobalen); (e) controle van predatoren.

Dit is voor natuurbeschermers uit de Europese school soms wat verbazingwekkend. Aan de andere kant profiteren andere soorten mee van het behoud en de aanleg van wetlands. In 1981 werd door *Ducks Unlimited* 26 miljoen dollar besteed aan de verbetering van 13 000 hectare wetland en 14 000 hectare werden gekocht om als watervogelbiotoop te behouden en te beheren. In totaal bezit deze organisatie in Canada 2000 moerasgebieden met een totale oppervlakte van 1.2 miljoen hectare.

Pot-holes

Dit zijn glaciële relicten waarbij in een morene-landschap door smeltende ijskernen meertjes zijn ontstaan, die nog steeds door smeltende sneeuw en neerslag in het voorjaar van water worden voorzien. Het zijn kleine plasjes met een diameter van 10 à 100 meter die temidden van prairies en van ontgonnen gebied liggen. Hier worden veel granen en mais verbouwd. De boeren proberen vaak deze plasjes te dempen en te ontginnen. Het veiligstellen van deze plasjes is van groot belang omdat ze zo productief zijn. Het *pot-hole*

Tabel 1. Deelnemende landen aan de Ramsar Conventie in volgorde van toetreding (jaartal) en de oppervlakte aan ingebrachte water- en moerasgebieden in hectares met het aantal gebieden tussen haakjes.

Australië (1974)	858 660	(2)
Finland (1974)	101 343	(11)
Noorwegen (1974)	300	(1)
Zweden (1974)	271 075	(20)
Zuid-Afrika (1975)	9 968	(2)
Iran (1975)	1 297 550	(18)
Griekenland (1975)	79 400	(11)
Bulgarije (1975)	1 200	(2)
Verenigd Koninkrijk (1976)	66 663	(19)
Zwitserland (1976)	1 816	(2)
BR Duitsland (1976)	286 657	(17)
Pakistan (1976)	20 990	(9)
Nieuw-Zeeland (1976)	14 807	(2)
USSR (1976)	2 987 185	(12)
Italië (1976)	48 477	(34)
Jordanië (1977)	7 372	(1)
Joegoslavië (1977)	18 094	(2)
Senegal (1977)	23 000	(2)
Denemarken (1977)	593 372	(26)
Polen (1977)	710	(1)
IJsland (1977)	20 000	(1)
DDR (1978)	49 600	(8)
Hongarije (1979)	29 450	(8)
Nederland (1980)	13 085	(12)
Japan (1980)	5 012	(1)
Marokko (1980)	10 580	(4)
Tunesië (1980)	12 600	(1)
Portugal (1980)	30 563	(2)
Canada (1981)	2 200	(1)
Chili (1981)	4 877	(1)
India (1981)	119 400	(2)
Totaal	6 986 006	(235)

gebied ligt in de noordelijke prairies van de Verenigde Staten en in Zuidcentraal Canada. De oppervlakte beslaat 10% van het broedareaal van de watervogels in Noord-Amerika maar produceert 50% van de watervogels. In vrijwel elke pot-hole broedt wel een paartje Kuifduikers maar ook enkele paren Wilde Eenden, Pijlstaarten, Blauwvleugeltalingen en Amerikaanse Koeten. Veel van deze gebieden worden behalve door de *Canadian Wildlife Service* ook door *Ducks Unlimited* veiliggesteld.

Ducks Unlimited doet behalve aan *conservation* ook veel aan *engineering*. Het toppunt wat dat betreft is door middel van dynamietontploffingen het creëren van nieuwe pot-holes.

Landbouwschade

Omdat er in vele delen van Canada tijdens de trek enorme concentraties eenden en ganzen optreden, ontstaan er conflicten met de landbouw. Om aan de landbouwschade tegemoet te komen worden de volgende maatregelen genomen:

- * op concentratiepunten en in en bij watervogelreservaten worden tientallen tot soms enkele honderden hectares voerakkers (*lure crop*) ingericht, om de vogels af te leiden van de echte landbouwgebieden;
- * de geleden schade wordt aan boeren uitbetaald door de provinciale ministeries van landbouw (Manitoba: \$ 600 000 per jaar);
- * marginale landbouwgebieden worden weer ingericht als watervogelgebied. Een fraai voorbeeld hiervan is het Oak Hammock Marsh ten noorden van Winnipeg, dat tijdens de excursie werd bezocht.

Omdat bij deze conferentie de nadruk werd gelegd op de watervogelsituatie in Amerika, was er niet gevraagd om nationale rapporten van de andere lidstaten. Er waren kort na de vorige jaarvergadering (oktober 1981) ook weinig opzienbarende ontwikkelingen te melden.

J. Rooth

Mr Thomas Lebrecht 1918-1982

In een ziekenhuis te Rotterdam overleed op 19 juni 1982 Mr Thomas Lebrecht. Met Tom Lebrecht ging een waterwildkenner van internationale vermaardheid, een rasveldornitholoog en een vogelbeschermers hart en nieren heen.

Thomas Lebrecht werd geboren op 10 september 1918 te Teteringen. Na het gymnasium te Dordrecht te hebben doorlopen, studeerde hij rechten in Leiden. Al in zijn gymnasietijd zwierf de jonge Lebrecht door de Biesbosch, alleen of in gezelschap van jagers, kooikers en biezensnijders. Deze kleurrijke figuren uit de „oude” Biesbosch wekten bij hem een speciale interesse voor waterwild en wezen Lebrecht op allerlei zaken die hem later van pas zouden komen. Het wekt geen verbazing dat toen de Duitse bezetting hem noopte onder te duiken, hij niet eerder rustte voor hij zijn toevlucht in Friese eendenkooien gevonden had. Het ongeregelde leven tijdens de laatste oorlogsjaren en kort

nadien deden Lebrecht in het ziekenhuis belanden, waar hij zijn toekomstige vrouw ontmoette, Joni Himmel, medisch assistente uit Zwitserland. Uit die tijd dateert ook zijn vriendschap met Sir Peter Scott, die kort na de oorlog Nederland bezocht om het kooikersbedrijf te leren kennen.

Lebrecht kreeg een benoeming bij het parket te Middelburg, zodat hij zich kon vestigen in het hart van de delta van Zuidwest-Nederland. Rasveldman als Lebrecht was, gekoppeld aan zijn instelling om datgeen waarin hij geïnteresseerd was te ontrafelen, werd hij naast een deskundige op het gebied van waterwild een specialist van de „natte milieus”. Toen na 1953 in het kader van het Deltaplan zich de grote veranderingen aftekenden die de natuur- en vogelbescherming in Zuidwest-Nederland de komende decennia zouden moeten pareren, nam Lebrecht vaak het initiatief om te wijzen op de gevaren en de mogelijkheden die zich zouden voordoen. „Eenmaal deze veranderingen onderkend”, zo vertelde hij later, „had ik het gevoel overal tegelijk te moeten zijn”. Allereerst in zijn geliefde Biesbosch waar hij in 1946 aan de Keizersdijk, samen met zijn vriend Harmsen een broedkolonie van de Kwak ontdekte (*Ardea* 35: 149), stellig één van de hoogtepunten uit zijn leven. In 1964 woog hij de kansen af voor de Kwak in de Biesbosch na uitbanning van de getijden (*Limosa* 37: 277-298). Ook ten aanzien van de terreinen in en rond het Hollands Diep-Haringvliet en de Zeeuwse wateren ontwikkelde Lebrecht specifieke ideeën voor de inrichting na de grote sluitingen, waarbij de ontwikkelingen in het al in 1961 gesloten Veerse Meer hem tot voorbeeld dienden. De belangrijke verhandeling „Oecologische successie en waterwildconcentraties” (*Ardea* 52: 48-92) was voor verschillende beheersinstanties mede een leidraad voor het zo complexe beheer van natte milieus. Als bestuurslid van de Stichting Het Zeeuwse Landschap en van de Stichting Natuurmonument De Beer kon hij ook op deze wijze zijn toekomstvisie voor de natuurterreinen van Zuidwest-Nederland in de praktijk brengen. Voorts was hij gedelegeerde voor Nederland bij het *International Waterfowl Research Bureau* en verzette hij veel werk voor de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, waarin hij van 1947 tot 1974 een bestuursfunctie vervulde. Voor zijn arbeid, voor deze vereniging in het bijzonder, werd hij in 1974 benoemd tot officier in de Orde van Oranje Nassau.

Een voorrecht was het om met Lebrecht in het veld te zijn. Het leek erop of de dynamiek van de grote getijdengebieden waarin hij zo vaak verkeerde hem dan in de ban had — een dynamiek die overigens zo kenmerkend was voor al zijn activiteiten. De deelnemers aan de winterreizen naar de Roemeense Dobrogea uit de jaren 1969-74, speciaal ondernomen om de Roodhalsgans in zijn overwinteringsgebied te leren kennen, herinneren zich hoe Lebrecht onder de soms moeilijke omstandigheden vaak het initiatief nam om het programma af te werken. Gelukkig heeft Lebrecht zijn vele ervaringen van meet af aan vastgelegd in een oeuvre van kwalitatief hoog niveau, dat kwantitatief nauwelijks te rubriceren zal zijn. Naast een zeer groot aantal artikelen behoren hiertoe de boeken *Suizende Wieken* (1952) en *Biesbosch-vogels* (1979). Medeauteur was Lebrecht van *De Biesbosch. Land van het levende water* (1961) en *Wilde ganzen in Nederland* (1976). Het is welhaast symbolisch dat toen op de avond van 29 april

1982 hem de noodlottige beroerte trof waaruit hij niet meer zou bijkomen, hij juist de laatste hand had gelegd aan een artikelje over een groepje hybriden tussen Brandganzen en Blauwe Sneeuwganzen dat in de winter 1981/82 in Zuidwest-Nederland rondzwierf. Toen over dit groepje tegenstrijdige verhalen de ronde gingen doen was Tom Lebret, zoals altijd, de kwestie op zijn eigen wijze gaan uitpluizen.

G. L. Ouweeneel

Broedsucces gemerkte Brandganzen

In maart 1979 is het Rijksinstituut voor Natuurbeheer (RIN) een onderzoek begonnen naar populatiedynamica en terreingebruik van de in Nederland en Bondsrepubliek Duitsland overwinterende populatie Brandganzen. In dit kader zijn in het overwinteringsgebied ruim 400 Brandganzen geringd. De plastic pootringen zijn 3 centimeter hoog en voorzien van een zwarte inscriptie: een letter of een cijfer of één, twee of drie horizontale lijnen. De letters en cijfers zijn drie maal op de ring gegraveerd, zodat deze van alle kanten zijn af te lezen (zie foto). Er komen meerdere kleurcombinaties voor: geel-geel, geel-wit, wit-wit, lichtgroen-wit. Verder zijn er een aantal vogels met om één poot een (kleine) aluminium ring van het Vogeltrekstation en om de andere poot een plastic kleurring met inscriptie.

In mei 1982 hebben we op Gotland (Zweden) in samenwerking met het Zoologisch Instituut van de Universiteit van Uppsala 81 adulte Brandganzen gevangen, gewogen en geringd. Deze vogels zijn als volgt gemerkt: mannetjes hebben twee witte ringen met op de linker een K, N of P of links een gele ring met Y en rechts een witte ring; vrouwtjes hebben twee gele ringen met links K of N of rechts een gele ring met één horizontale lijn en rechts een witte ring. Op de andere ring staat een cijfer, letter of één tot drie horizontale lijnen. De ringen zijn met een 60× telescoop tot op 200-300 meter goed af te lezen.

Zoals ook bij de Rotgans is vastgesteld, verwachten wij bij de Brandgans dat het broedsucces van zwaardere vrouwtjes hoger is dan van lichtere vrouwtjes. Om dit na te gaan wordt u verzocht in de herfst van 1982 van de op Gotland geringde Brandganzen vast te stellen hoeveel jongen ze meevoeren. Omdat ganzen tot in de winter in familieverband leven, is met enig ge-

duld het aantal jongen per familie vast te stellen. Eerstejaars Brandganzen zijn te onderscheiden van de adulte doordat ze geen witte zoom aan het eind van de vleugeldekveren hebben. Hierdoor is de bandering op de rug bij eerstejaars vogels veel minder scherp afgetekend. Alle waarnemingen van ganzen met kleurringen, en in het bijzonder die van de op Gotland geringde vogels, kunnen naar mij gezonden worden. U ontvangt dan de ringgegevens (datum, plaats) en eventuele nadere bijzonderheden.

Bart Ebbing, Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Postbus 46, 3956 ZR Leersum

Avifauna Zeeuws-Vlaanderen

In Zeeuws-Vlaanderen wordt er door de Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje en de Vogelwacht de Steltkluut gewerkt aan een nieuwe avifauna, waarin gegevens zullen worden verwerkt tot en met 1981. Hiervoor willen we zoveel mogelijk gegevens gebruiken. Alhoewel we zelf al over veel informatie beschikken, zullen er onder de lezers van *Limosa* ongetwijfeld nog mensen zijn die aanvullende vogelwaarnemingen hebben.

We zouden het bijzonder op prijs stellen wanneer we over deze gegevens kunnen beschikken, opdat het beeld over het voorkomen van vogels in Zeeuws-Vlaanderen zo volledig mogelijk wordt. In de avifauna zal iedere soort aan bod komen, zodat onze interesse uitgaat naar waarnemingen van *iedere* soort. Graag zouden we op korte termijn reacties ontvangen.

Peter Maas, Iepenlaan 84, 4537 TD Terneuzen, tel. 01150-30955

Ganzentellingen 1982/83

De landelijke ganzentellingen worden in het seizoen 1982/83 gehouden op de volgende teldata:

16-17 oktober 1982	15-16 januari 1983
13-14 november 1982	12-13 februari 1983
18-19 december 1982	12-13 maart 1983

In mei wordt bovendien nog een speciale telling van Rotganzen gehouden; vermoedelijk vindt deze telling plaats op 7 en 8 mei.

L. M. J. van den Bergh, Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Postbus 46, 3956 ZR Leersum

Midwinter-telling 1982/83

De internationale midwinter-telling 1982/83 wordt gehouden in het weekend van 15-16 januari 1983 met dien verstande dat alle tellingen uit de periode 8-23 januari gebruikt kunnen worden. In verband met mogelijke verplaatsingen van het waterwild hebben 15-16 januari echter de voorkeur als teldata. Degenen die aan deze jaarlijkse tellingen willen meewerken (en dat niet eerder deden) worden verzocht contact op te nemen met de landelijk coördinator:

L. M. J. van den Bergh, Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Postbus 46, 3956 ZR Leersum

Eerstejaars Brandgans met rechts een (lichtgroene) ring met inscriptie „H” en links een (witte) ring met inscriptie „7”; mei 1982, Gotland (Bart Ebbing).

Landelijke Roofvogeltelling

De Landelijke Roofvogeltelling 1982/83 wordt gehouden in de maand januari 1983 met als uitdrukkelijke voorkeurperiode 8 tot en met 16 januari. Men kan zich voor deze telling aanmelden bij onderstaand adres. Nadere informatie over de Landelijke Werkgroep Roofvogeltellingen kan men vinden in *Limosa* 55 (2): 64.

Landelijke Werkgroep Roofvogeltellingen, p/a Johan Thissen, Spoorlaan 22, 6562 AN Groesbeek

Van de redactie

Na het verschijnen van twee nummers van *Limosa* nieuwe stijl mag voorzichtig worden geconcludeerd dat deze nieuwe vorm goed aanslaat. Het abonneebestand ligt nu in de orde van grootte van 1800. In dit redactioneel een overzicht van de stand van zaken. Verder aandacht voor het reeds vanaf het eerste nummer gevoerde maar nog niet geïntroduceerde, nieuwe vignet. Tenslotte volgen enige wenken voor auteurs, die het werk van de redactie makkelijker kunnen maken.

Naast de ongeveer 1150 NOU-leden, die uit hoofde van hun lidmaatschap *Limosa* ontvangen, hebben zich tot nu toe ongeveer 650 mensen geabonneerd. Het lijkt erop dat de *Watervogel*-abonnees die geen lid van de NOU waren, zich in meerderheid op *Limosa* hebben geabonneerd. De toevloed van abonnees vanuit SOVON/COV, die het eerste nummer gratis toegestuurd kregen blijft nog achter bij de verwachtingen.

Het is een wens van de redactie om de omvang van *Limosa* zo spoedig mogelijk uit te breiden tot 44 pagina's. Hierdoor kan de diversiteit van de geboden informatie worden verhoogd en is de beschikbare ruimte minder een knelpunt in het vlot publiceren van artikelen. Financieel is dit alleen haalbaar wanneer het aantal lezers toeneemt. De redactie en de financiële commissie zullen alles in het werk stellen deze uitbreiding te realiseren. Lezers kunnen hierin een bijdrage leveren door vogelaars in hun kennissenkring te attenderen op *Limosa*. Uitbreiding van *Limosa* verhoogt niet alleen de aantrekkelijkheid van het tijdschrift, maar versterkt ook de functie van *Limosa* als medium van de Nederlandse veldornithologie.

Het vignet, drie voedselzoekende Rosse Grutto's, is getekend door Frits-Jan Maas naar een foto van Piet Munsterman. De oorspronkelijk als omslagontwerp gemaakte tekening zou uitgevoerd worden in „Rosse Grutto-rood”. Met de keuze voor een wisselende foto op het omslag heeft de redactie deze tekening als vignet aan willen houden, onder andere vanwege de symboliek: drie vogels als de drie in *Limosa* participerende partijen.

Wenken voor auteurs

Limosa publiceert originele bijdragen die betrekking hebben op ornithologisch onderzoek en vogelwaarnemingen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen artikelen en korte mededelingen. Artikelen behandelen

vaak de resultaten van een afgerond onderzoek en hebben doorgaans een lengte van vier tot tien *Limosa*-pagina's. Korte mededelingen gaan over opmerkelijke waarnemingen of geven een indruk van lopend onderzoek. Artikelen hebben een indeling met veelal de volgende elementen: inleiding, methode, resultaten, discussie, Engelse samenvatting en literatuur. Korte mededelingen hebben geen indeling maar hebben wel een Engelse samenvatting en eventueel een literatuurlijst.

Voor een vlotte redactionele behandeling van manuscripten is het van belang de volgende aanwijzingen in acht te nemen:

(1) Manuscripten dienen uitgevoerd te worden in duidelijk machineschrift met *dubbele* regelafstand en een *ruime* marge.

(2) Onderstreep geen woorden en schrijf titels niet met hoofdletters.

(3) Vermijd het gebruik van afkortingen.

(4) Neem titels in de literatuurlijst zorgvuldig over. Voor meer uitvoerige aanwijzingen wordt verwezen naar *Limosa* 54 (3): 108. Voor redactionele stijl, schrijfwijze, opmaak tabellen en uitvoering literatuurlijst kan men ook een recente aflevering van *Limosa* raadplegen.

Manuscripten dienen minstens in *drievoud*, maar bij voorkeur in *zesvoud*, ingezonden te worden aan de redactie-secretaris (*Tsjerkepaed 47, 9287 LR Twijzelerheide*). Men ontvangt dan bericht van ontvangst en een nadere toelichting op de verdere gang van zaken. De redactionele behandeling heeft ten doel te komen tot een zo optimaal mogelijke informatie-overdracht in een aantrekkelijke presentatie. Dit kan soms leiden tot een groot aantal opmerkingen en suggesties voor veranderingen; van de auteur wordt verwacht dat het manuscript aan de hand hiervan wordt herzien. In het algemeen wordt ernaar gestreefd teksten zo bondig mogelijk te formuleren, niet alleen vanwege de hoge drukkosten maar ook uit het oogpunt van leesbaarheid.

VOGELTREKSTATION

Het Instituut voor Oecologisch Onderzoek, waarvan het Vogeltrekstation een onderdeel is, verhuiste per 1 oktober 1982 naar:

**Boterhoeksestraat 22
6666 GA Heteren**

Met ingang van die datum dient alle correspondentie betreffende geringde vogels aan dit nieuwe adres gericht te worden, onder vermelding van ringnummer, vindplaats, vinddatum en vindomstandigheden zoals conditie vogel (vers dood, verzwakt gevonden) en eventuele doodsoorzaak (geschoten, door kat gegrepen, verkeersslachtoffer). Ten behoeve van nader onderzoek wordt men verzocht zo mogelijk ook de ring zelf in te sluiten (opengebogen, platgemaakt en vooral goed vastgeplakt). Het adres op de ringen blijft ongewijzigd.